

RDEČI PRAPOR

Glasilo ljublj. občastne organizacije Socijalistične stranke Jugoslavije (SSJ).

Izida vsak tork. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Wolfova ulica šte. 12. (Tiskarna Makedo Hrovatin). — Stane mesečno 4 Din, četrtno 12 Din, letno 48 Din. Oglaš po dogovoru. — Depize frankirajte in podpisujte, sicer jih ne priobčimo. Rokopisov ne vračamo. — Reklamacije poštnine proste.

ŠTEV. 6. — Leto I.

LJUBLJANA, dne 3. aprila 1923.

Posamezna številka 1 Din.

Vstajenje.

Cloveštvo obuja te dni spomin na Kalvarijo, Golgato in na veliko vstajenje svojega Odrešenika.

Nas proletarce veže na ta večno lep simbol več kakor otroška vera.

Mi smo podobni onemu narodu iz jutrove dežele, ki je čakal tisoč let na svoje odrešenje.

Več kakor eden je prišel, ki je dejal temu narodu: Jaz sem tvoj odrešenik!

Verno ljudstvo je verjelo vsake-mu, zakaj njegova želja za odrešenjem je bila silna.

In komur je dalo svojo vero, za tem je šlo na vsako pot, pa naj bi si bila tudi dolga in kamenita, kakor pot iz Galileje v daljni Jeruzalem.

Tako se je zbralo to ljudstvo okrog učenika z Galileje in ga povedlo s kraljevskimi častmi v sveto mesto.

To je bodlo v duše pismarje in farizeje in vse krive proroke, ki poučajo svoje odrešenje radi kraljeve časti.

Radi kraljeve časti so odrešenika izdali in prodali, med njegove zbegane učence pa so udarili s težko roko, tako da so ga zbegani in malodušni vsi zatajili. On pa je šel skozi vrt Gezamani svojo težko pot na Golgato.

Ko je dopolnil Učenik svojo težko

pot na križu, — sta tožila potrta dva učenca, potujoča v Emavs:

Mi pa smo upali, da bo on Izrael odrešil!

Zgodil pa se je — čudež, da je Učenik iz groba vstal in da se je pojavil sredi med njima in jima segel v besedo in dejal:

O vi maloverni! Ali ne veste, da je bilo vse to trpljenje potrebno, da se loči krivica od pravice in da se božja beseda spozna? —

Zapomnite si to besedo in ohranite jo dobro v svojih sreh: Sredi kraljevega sijaja se je porodil gnus izdajstva. V sijaju slave se je nabralo toliko črne zavisti, da je raztepla verno čredo na vse štiri vetrove.

Na Golgati pa so se znašla verna srca na novo in pozidala življenje stoletij na svojo zavezo.

Mislite na ta velik dokaz. Če ste mislili v preteklih letih morda za čas, da ste blizu svojega triumfa, — ne obupajte, če se izkaže, da je bila to kratko samo prevara — in da ste daleč od cilja, morja delje kot poprej.

Vedite, da je bil gospod na Golgati bližje zmagi, kakor na Cvetno nedeljo.

Verujte v vstajenje! Čim težje je življenje, čim bolj temna je noč, tem silneje verujte!

V kritičnih časih.

Pašičevi računi. — Položaj po volitvah. — Razne možnosti. Kriza in proletarijat. — Bodimo edini in pripravljeni.

Pašiču se je decembra l. l. posrečilo, da je vrgel demokrate iz vlade in dobil mandat za sestavo čisto radikalne vlade in za razpust parlamenta. Pašič je pričakoval, da se mu bo posrečilo »napraviti« take volitve, da bo zagotovil radikalcem večino v parlamentu; računal pa je tudi, da je Radić že na potu navzdol, da bo zato brez obotavljanja oslabljen po volitvah prišel v Beograd. — S tem bi bila težka notranja kriza v naši državi v bistvu rešena.

Pa se je stari lisjak uračunal. — Volitve, napravljene s terorjem in na podlagi krivičnega volivnega reda, so vstvarile še težjo notranjo politično situacijo. Radikalci so sicer pridobili na mandatih, pridobil pa je še več Radić, pridobil je Korošec in muslimanski »avtonomisti« Spaho.

Radikalci so tipični predstavniki velestranskega gospodarskega, političnega in upravnega centralizma, Radić države sploh ne priznava, Korošec in Spaho pa sta bila »avtonomisti«.

Po volitvah je nastalo vprašanje, kaj pa sedaj? Ali bo Radić šel v Beograd in s tem državo priznal? — Ali bosta Korošec in Spaho ostala neizproсна avtonomista?

Ali je sploh parlamentarno vladanje mogoče? Ali pride do vojaške diktature? Ali do revolucije?

Do sedaj še ni odgovora na ta vprašanja. Pokazalo se je doslej samo to: Pašič čaka, kaj se razvije — po svoji stari navadi. Radić doslej še ni dal znamenja za dejansko revolucijo, v besedah pa je ponovil, da je sicer za sporazum s srbskim seljakom iz Sumadije, da pa države in njenih zakonov ne prizna in da hoče neodvisno hrvatsko republiko.

Zanimiv je preobrat Korošca in naših klerikalcev. Volitve so jim dale poguma napram Beogradu, ustrašili pa so se Radića, da jim postane na Slovenskem nevaren. Zato so se iz »avtonomistov« čez noč spremenili v »federaliste«, zahtevajoč posebno slovensko državo v okviru Jugoslavije — približali so se torej Radićevemu stališču. Jutri bodo morda že za slovensko republiko izven okvira države, kakor je Radić za svojo samostojno republiko.

Musliman Spaho pa se drži svoje »avtonomije«. On gre v Beograd v parlament, kjer je že bil; Korošec, ki je že bil celo zaslužen minister te države (Zaloška cesta!) pa premišljuje ali bi šel nazaj v Beograd ali bi ostal z Radićem lepo doma.

Vsi trije, Radić, Korošec in Spaho pa so se baje načelno sporazumeli za revizijo ustave.

Tak je položaj danes. Delavstvo se mora tega zavedati, da je ta položaj resen in da moramo biti pripravljeni na vse. Že v zadnji številki R. P. smo rekli, da nečemo ničesar prorokovati. Tega se tudi držimo; posebno, ker je vsako ugibanje brezuspešno, kajti vse udeležene stranke mešetarijo za zaprtimi durmi in ljudstvo, ki ga zastopajo, ne vprašujejo.

Opozorjamo samo na tri možnosti, kakor se morda položaj razvije:

Prva je ta, da poskusijo radikalci z nekaterimi manjšimi skupinami ali pa z demokrati sestaviti vladu, ki bo — takole za zunanji svet — vladala s parlamentom. Radić in morda Korošec ne gresta v Beograd. V tem slučaju so skorajšnje nove volitve v parlament zelo verjetne. Skorajšnje

volitve označuje sploh velik del politikov za edin mogoč ustaven izhod iz krize.

Druga: Vlada se odloči za udarec proti Radiću in morda Korošcu; vporabi se zakon o zaščiti države proti separatistom; ustava se de facto suspendira, uvede vojaška diktatura in v tem slučaju verjeten nasilen odpor Radićevcev in klerikalcev naj se poskuša s silo potlačiti. Torej meščanska vojna, katere izid in posledice so nedogledne.

Tretja: Srbi se odločijo za to, da silneje srbske in napol srbske dele države v Vel. Srbijo, Hrvate in Slovence pa prepuste svoji usodi. Torej to, kar se imenuje »amputacija«.

Vzpričo takega položaja in teh možnosti je vprašanje: kako stališče naj zavzame delavski razred napram tej krizi, kako naj bo usmerjeno naše delo?

V članku »Avtonomija, federacija« smo že v zadnji številki označili socialistično stališče glede ureditve kapitalistične Jugoslavije. To pa seveda še ni odgovor na zgorajšnje vprašanje; kajti delavski razred, razdvojen in razbit, nima moči, uveljaviti to svoje stališče. Potrebno pa je vendar, da zavzamemo v tej težki krizi kako stališče, ker s samimi praznimi besedami ne moremo preko tako težkih dnevnih vprašanj, ki utegnejo globoko zarezati v naše politično in gospodarsko življenje.

Delavski razred je interesiran na mirnem razvoju razmer; kajti nemiri in neredi povzročeni vsled meščanske politike meščanskih strank, ne morejo prinesiti izboljšanja delavskega položaja. Meščanska revolucija ne vstvari nikdar osvoboditve delavskega razreda. Samo proletarska revolucija je to v stanju napraviti.

Politični pregled.

K razgovoru za sporazum. Prihodnje dni se nameravajo sestati zastopniki vseh treh skupin SSJ v Sloveniji (Mariborska, Naprejeva in naša), da poskušajo najti platformo za sporazum. Ti razgovori naj bodo neobvezni in naj dajo možnost legitimnim odborom posameznih skupin, da sklepajo o nadaljnjem svojem zadržanju. Konstatiramo, da je enodušna želja vsega slovenskega delavstva, ki je organizirano v katerikoli teh skupin, da najdemo pot k sporazumu. In če pravimo »sporazum« je jasno, da ne sme tak sporazum biti diktat ene skupine nad drugo. Kadar se hočeta dva sporazumeti mora vsak od nebi-stvenih zahtev odjenjati; in kaj smatramo pri predstojajočih razgovorih za nebi-stveno? Vse — razum programa in statuta SSJ. Kdor hoče sporazum, zadostuje, da se brez pridržka izjavi za to oboje: vse drugo bo lahko, če se naznačena baza vzame kot okvir sporazuma. Če se poleg tega najde soglasje še v kakih drugih vprašanjih, toliko boljše! Odkrito tudi izjavljamo, da smatramo sporazum med nami za zelo nujen. Vsako zavlačevanje bi značilo, da ga ne želimo. Ko se med seboj sporazumemo, bomo morali poskušati najti tudi do-dira z ostalimi, danes še izven okvira SSJ stoječimi socialističnimi organizacijami v Sloveniji, da ugotovimo, če je morda tudi z njimi mogoč načelen sporazum, ki bi jih pri-vedel v organizatorično celoto z na-

Zelimo zato, da se težka vprašanja, ki so na dnevnem redu mirnim potom rešijo, najsi bo potem že tako ali tako; če je za mirni razvoj razmer potrebno, zahtevamo, da se meščanske stranke med seboj sporazumejo. Če je sporazum v danih razmerah nemogoč, naj-se potem volitev apelira še enkrat na narod v svobodnih volitvah in s popravljeno, pravičnim volivnim redom, ki garantira za pravi in resnični izraz narodove volje. Zadnje volitve niso podale resnične slike tega, kaj ljudstvo misli in zahteva.

Dokler veljajo za proletarijat izjemni zakoni, dokler se delavskim strankam s silo zabranjuje politično udejstvovanje, toliko časa o svobodnih volitvah ne more biti govora.

Odklanjamo vsako nasilje meščanskih vlad od zgoraj, odklanjamo vsako nasilje meščanskih strank od spodaj!

Delavski razred je edini, ki je v tej državi resnično zatiran; meščanske stranke se tepejo samo za lažje pogoje izkoriščanja delavskih sil, tepejo se zato, katera bo od plena dobila večji in lepši kos.

Zato zahtevamo od njih, da nam garantirajo mir in red, da ne uničijo skromnih začetkov rednega gospodarskega življenja v državi, da ne odvzamejo delavstvu še dosedanjega bornega kruha in zaslužka, drugače bo proletarijat lačen in raztrgan in obupan stopil na plan, ne da rešuje plemenske spore; ampak da si pri-bori kos kruha!

Delavstvo pa mora strniti svoje vrste v močne in edine organizacije, da bo pripravljeno za vsak slučaj tudi za — akcijo!

Samo v slogi je moč, zatirani proletarce! Meščanske stranke imajo svojo, ti imaš pa svojo razredno politiko in svoje razredne interese!

mi. Vsi ti koraki so v interesu konsolidacije socialističnega delavskega gibanja v Sloveniji potrebni; niso osebna želja posameznikov, ampak srčna zahteva vsega delavstva, ki je sito preprirov, fraz in — breznačelnosti!

Socijalistični mandati. V zadnji številki smo poročali, da je dobila SSJ na jugu tri oz. morda celo štiri mandate. To smo posneli po dotakratnih vesteh. Danes pa moramo to svojo vest popraviti v toliko, da je SSJ na jugu dobila samo dva mandata in sicer 1 v subotškem okrožju, v katerem je izvoljen s. dr. Milan Sekulić in 1 v somborskem okrožju, kjer je izvoljen sodrug Nedeljko Divac. — V novosadskem okrožju je SSJ propadla za 15 glasov, v bečke-rečkem pa za 64 glasov. V tem okrožju smo dosegli 5701 glas, ki pa za mandat ni zadostoval. — Sicer pa je SSJ dobila na celem jugu pri teh volitvah še enkrat več glasov, kot leta 1920 in če bi volilni red ne bil tako krivičen, bi bili želi lepe uspehe. Pokret SSJ je na jugu popolnoma edinstven. Tam ne poznajo tega bratomornega boja, kot mi v Sloveniji. V Srbiji, kjer l. 1920 SSJ sploh ni nastopila pri volitvah, smo dosegli lepe uspehe, ki obetajo, da se bo naš pokret, kljub preganjanju socialistov od strani vlade in kljub agitacije od strani nezavisne delavske stranke, prav lepo razvijal. Na Hrvaškem je položaj slabši; tam cvete za enkrat

Radičeva demagogija. Kako je pa na Slovenskem, pa itak vemo. Upamo pa trdno, da se bodo tudi tu obrnile razmere na boljše!

Živko Jovanović. Dne 27. marca je umrl v Beogradu bivši komunistični poslanec in eden voditeljev komunističnega pokreta v državi s. Jovanović Živko. Umrli Jovanović je prišel kot intelektualac po vojski v delavski pokret in šel med komuniste. Vsled svoje sposobnosti v organizacijskem delu, v žurnalistiki in kot dober govornik je kmalu stal v prvih vrstah komunistične stranke. Njegova pot je bila sicer pogrešana, a imel je pošteno voljo pomagati delavskemu razredu in zato mu bo delavstvo ohranilo trajen spomin!

Hribar — odšel. Brez pompa in sijaja, brez poedin in govoranc, brez slavnosti in fraka, samo z avtomobilom je odšel naš dosedanji pokrajinski namestnik iz Ljubljane v Cerklje na Gorenjskem v zasluženi penzijo. Radikalci sami so ga odžagali, češ, da je on zakrivil radikalski volivni poraz. Nikdar sicer nismo Hribarja branili, a v tem slučaju ga pa moramo. Hribar je na radikalski volivni polomiji res nedolžen. Takega namestnika nimajo radikalci, da bi bil v stanu napraviti radikalec tam, kjer jih ni. Če tega niso mogli niti Nachtigal, niti Koren, niti Bogve, niti Štefanovič — kako naj to napravi stari Hribar? — Slovensko delavstvo bo tipljenega buržuja Hribarja lahko pogrešalo!

Notranja politika. Kriza, v katero je stopilo naše notranje politično življenje po volitvah, se ni še prav nič razjasnila. Mirno lahko trdimo, da se je celo poostila. Radikalska vlada v Beogradu čaka, kaj ukrene Radić. Radić pa se zaenkrat samo posvetuje z Korošcem in Spahom in kuje separatistični blok, ki naj preobrazí celo državo. Radić sicer pravi, da ni za revolucijo, na drugi strani pa stavi zahteve, ki jih brez revolucije pač ne more uresničiti. Težko mu bo zato najti pot, težko bo pa tudi beograjski vladi prebroditi notranjepolitične težkoče. Situacija je taka, da nastopijo lahko vsak trenutek nevarni zapletitaji, katerih posledice so nepredvidne. Delavstvo mora zato zelo budno zasledovati politične dogodke in biti pripravljeno na vse. — Enotnost delavskega pokreta je zato nujno potrebna; samo enotni bomo tudi mi lahko vplivali na tok političnih dogodkov, drugače pa si bosta ustavoverni radikalsko-demokratični in pa separatistični blok sama delila moč in oblast; delavstvu sta oba enako nasprotna!

Finančni odbor je sprejel na seji 30. marca izjednačenje železničarskih dodatkov z dodatki ostalih državnih uslužbencev. S temi seveda ne bo železničarjem kaj prida pomagano; zato njihovo gibanje za zboljšanje položaja traja naprej. — Finančni odbor je pa odklonil dovoliti vladi nekatere druge kredite, češ, da ni kompetenten, da o drugih stvareh sklepa. Ta sklep finančnega odbora znači nezaupnico za vlado. Vlada pa seveda ni demisionirala, češ, da je to še stari finančni odbor, ki nima več pravice izrekati nezaupnic. V tem pogledu ima vlada sicer prav, kljub temu bi pa bila morala, če bi res čutila parlamentarno, že takoj po volitvah demisionirati.

Zopet novi vojni krediti? Militarizem je nenasitljiv. Tudi naš ne zaostaja za ostalimi. Čujte, kaj zopet beremo: francoski minister financ je predložil francoskemu parlamentu zakonski načrt, s katerim dobi pooblastilo, da sme naši državi dati sa-

mo 500 milijonov frankov posojila, seveda za vojaške namene. Mi v državi pa o celi stvari nič ne vemo! Res lepe stvari si naša vlada dovoljuje, ne da bi kogarkoli vprašala za dovoljenje!

Avstrijski zakon o »zaščiti države«. Naše meščansko časopisje ima zopet prilike pisati o nekem zakonu o zaščiti države, ki so ga celo — čujmo! — socialisti predložili avstrijskemu parlamentu o zaščiti republike. In pri tej priliki kažejo naši državotvorci — pred vsem seveda Jutro — na nas socialiste, ki nismo hoteli glasovati za jugoslovanski zakon o zaščiti države. Res je eno in drugo: mi nismo hoteli glasovati za škandalozne in izzivajoče določbe zakona, ki je cel delavski razred izročil policaju in rablju in ki ni preskrbel, da bi se državotvorni veržniki in koruptni ministri smeli zapirati. Mi se celo za češki zakon o zaščiti države, ki je stokrat boljši kot naš, nismo navduševali. Ali avstrijski nam pa dopade, ker je naperjen proti tistim Avstrijcem, ki se obračajo na tuje faktorje, da bi zrušili avstrijsko republiko. Dajte nam v Jugoslaviji republiko, gospodje državotvorci, pa bomo celo socialisti predložili zakon o varstvu republike. Tepel pa bo ta zakon krive reakcionarce, ne pa nedolžnih delavcev.

Francoska zbornica je imela 23. t. m. zelo buren dan. Socialisti in komunisti so ogorčeno napadli vlado zaradi nastopanja v ruskem ozemlju proti Nemčiji. Večina je seveda končno izglasovala vladi zaupanje s tem, da je dovolila kredite za nekrvavo vojno proti Nemčiji.

Bolgarske reparacije. Medzavezniška kontrolna komisija v Sofiji, glavnem mestu Bolgarske, je glavni reparacijski komisiji v Parizu predložila predlog, s katerim se Bolgarski njene reparacije (vojna odškodnina) bistveno zmanjšujejo. V interesu miru je, da se reparacije vsem državam znižajo oz. omeje na najnižje neobhodne potrebe, da čimprej izziginejo ta za mir in mednarodno gospodarstvo tako nevarna vprašanja z dnevnega reda. Bolgarski ministrski predsednik Stambolijski, ki je za mesec april razpisal volitve v narodno sobranje, je dobil v zgorajšnjem predlogu zelo uspešno agitacijsko orožje za svojo politiko v roke. V resnici znači taka rešitev reparacijskega vprašanja velik uspeh njegove politike.

Ogorčenje. Ruski boljševiki so obsodili par katoliških duhovnikov na smrt, ki bi bili morali biti usmrčeni. Mi odklanjamo take teroristične metode boljševikov, pa najsi bodo obsojenec katoliški duhovniki ali delavci. Toda, kar je zanimivo pri tej stvari, je tole: Cel katoliški, pa tudi ostali meščanski svet se naenkrat silno zgraža nad »krvoločnostjo« boljševikov, protestira proti usmrčitvi, tuje vlade se vmešavajo v to popolnoma notranjo rusko zadevo. Posebno se repenči Slovenec. Ko pa so boljševiki obsojali na smrt delavce, socialne revolucionarje, je pa »človečanstvo« buržuazije molčalo in nihče ni protestiral. E — če vi poznate dvojno pravico in dvojno človečanstvo, eno za katoliške duhovnike, drugo pa za delavce, potem pač nimate pravice zgražati se nad mrkami boljševiki, ki izvajajo diktaturo proletarijata! — In ko je Bonaventura Jeglič v Ljubljani volil pri zadnjih občinskih volitvah tudi komuniste, je bilo vse v redu, danes pa so komunisti taki zločinci. Nekaj vendar le ne bo prav v vaši — poštenosti, gospodje katoliški komunisti!

nam Naprej verjame, če pravimo, da ga ne razumemo, kajti ne razume ga tudi večina njegovih ožjih somišljenikov; ne razume ga pa tudi ostalo slovensko socialistično delavstvo, ki se vprašuje, zakaj ne bi smel biti v SSJ organiziran vsak, ki priznava program in statut SSJ, pa četudi misli n. pr., da je s. Korun manj prebrisan, kakor s. Bernot, čeprav je s. Bernot mnenja, da je s. Korun vendarle bolj prebrisan. Mi smo prepričani, da bo kljub vsemu večina sodrugov Naprejeve skupine uvidela, da je sporazum med njimi, Mariborom in nami najnujnejše in najzaslužnejše delo za socializem, ki se da v tem trenutku izvršiti. Potem bomo v enotni organizaciji še vedno lahko zastopali vsak svoje mnenje, ne bo pa potreba metati iz organizacije vsakega, kdor ne prisega na nezmotljivost današnjih Naprejevih urednikov. In videli boste, da bo potem več soc. organizacij na Slovenskem in da bodo boljše, kakor so današnje. Nestrpne so vere in verske sekte, nikdar pa ne politične stranke, ki temelje na znanstveno utemeljenih programih!

Konferenca v Celju.

Tistim, ki nestrpno čakajo, da se stranka v Slovenji zopet zedini, sporočamo, da je pričakovati v najkrajšem času vidnih rezultatov v tej smeri.

V nedeljo se vsršijo v Celju neobvezni razgovori, ki bodo kakor upamo, začetek konsolidacijske akcije. O tej konsolidacijski akciji piše v zadnjem Napreju sodrug K. K. Mi imamo na to samo to povedati, da je čisto jasno, da se imajo izvršiti vsi taki razgovori med predstavniki organizacij.

Povemo pa odkrito, da organizacije, ki konsolidacijo res hočejo, ne smejo prihajati k takim razgovorom s sodrugi, kakor je K. K. in da ne smejo prepuščati dragocenih prostorov svojih listov člankom, kakor je zadnji članek sodruga K. K. To je predpogoj za vsak uspeh. Mislim, da smo se s temi stvarmi že preobširno bavili in da je čitateljem pri tem že dolg čas. To naj še povemo! Ko bi sodrug K. K. vedel in čutil koliko večji in širši je tudi socialistični svet, kakor je jezikovanje njegovih mnenj, bi se lotil že enkrat drugega dela, kakor je to večno, vsem se že gabeče izpraševanje vesti strankinih somišljenikov in bi ne napisal nobenega svojega mnenja več. Ljudje njegovih mnenj že več ne čitajo. Politična vsebina njegovega zadnjega mnenja zasluži red nezadostno, — če sodimo mlo. — Vkljub temu ima navado sedeti sodrug K. K. visoko na konju, katerega goni neusmiljeno preko vse tradicije socialistične politike, v koji je bilo več izkušnje in modrosti, kakor se sanja to sodrugu K. K.

Enakost prinaša v svoji zadnji številki na uvodnem mestu članek »Zedinjenje je vstajenje proletarijata«, v katerem konstatira, da je treba z ujedinevalno akcijo v okviru SSJ čim bolj hiteti in pri tej priliki rešiti organizatorično vprašanje stranke v Sloveniji in vprašanje strankinega tiska. Kakor hitro se proces zedinjenja v lastnih (SSJ) vrstah izvede, bomo imeli lahko stališče razpravljanja tudi na levo (Soc. stranka delovnega ljudstva), kjer bo skoro gotovo v kratkem času skrajna levica šla svojo pot, centrum bo pa ostal. — Mi se z Enakostjo strinjamo; najprvo moramo rešiti spore med vsemi tremi skupinami SSJ v Sloveniji, potem pa poskusiti pritegniti v našo organizatorično enoto tudi socialistični centrum soc. stranke delovnega ljudstva, če najdemo načelni okvir za tak sporazum, kar po našem mnenju ne bo nemogoče.

Delavske Novice od 29. marca prinašajo članek s. Lovro Klemenčiča: Za združeno delavsko stranko. Članek se obrača v prvi vrsti proti levici v stranki delovnega ljudstva samega, proti največjim kričarjem, revolucionarjem v besedah — saboterjem in defetistom v dejanjih in proti »hochstaplerjem« z desnice, ki so prišli v pokret z nečistim name-

nom. Stranka delovnega ljudstva je namreč pred razkolom, ker hočejo levičarji ustanoviti svojo nezavisno delavsko stranko, ki naj bi bila del nezavisne delavske stranke, ki že obstoji v južnem delu države in v kateri so oni politikarji, ki komunistične ideologije še niso preboleli in ki še hočejo plesati po komandi iz Moskve. Ta levičarska grupa namerava tudi izdajati svoj list. Mi tako ločitev duhov v soc. stranki delovnega ljudstva pozdravljamo, ker bo pripomogla do konsolidacije delavskega gibanja v Sloveniji. Kdor je komunist naj ne sedi v socialističnih strankah. Tem lažje se bomo načelno sporazumeli socialisti, ki smo dosedaj še razbiti, posebno, če so iskreno mišljene besede, ki jih navaja s. Klemenčič iz statuta svoje stranke, da stremi namreč njegova stranka, da se na podlagi demokratičnega centralizma osnuje združena stranka za celo državo. Če je stvar taka, potem nove take stranke niti osnovati ni treba, ker je SSJ združena delavska stranka za celo državo; ona sloni na demokratičnem centralizmu (v nasprotju z birokratičnim centralizmom) in imajo v njej prostora vsi socialisti v državi, pa najsi imajo v manj važnih vprašanjih drugačne poglede. Iz nekaterih vrst s. Klemenčiča opazamo kakor nezapisan pomislek proti SSJ, kakor da bi bila malomeščanska. Mislim, da nam mora s. Klemenčič priznati, da niti program SSJ, niti njeno dosedanje delo ni malomeščansko, ampak, da je SSJ v resnici revolucionarna razredna delavska stranka. Če so v njej sodrugi, ki so bili svoj čas ministrilisti, naj se ne pozablja, da imajo v njej mesta tudi oni sodrugi, ki so bili svoj čas komunisti: če so oni in drugi izprevideli, da so takrat bili na zgrešeni poti!

Radnik, glasilo nezavisne delavske stranke v Beogradu (bivše komunistične) piše o porazu svoje stranke pri zadnjih volitvah, pri katerih stranka ni dobila niti enega mandata. Radnik je mišljenja, da so volivnega neuspeha krivi predvsem funkcionarji stranke, ki niso vodili dovolj intenzivno volivnega dela, kar bi bili kljub vladnemu terorju morali storiti. K tej Radnikovi kritiki del lastne stranke pripominjajo Radničke Novine, da se Radnik vara: delavstvo je zapustilo voditelje, ki so mu pred 3 leti obetali »sovjetski režim«, ki naj napravi iz Jugoslavije deželo, kjer se cedita mleko in med in ki ni imela niti poguma, da se stepe z državno oblastjo, ko je bila proglašena obznana in zakon o zaščiti države. Zaradi tega, ker komunisti niso svojih obljub izpolnili, jih je delavstvo zapustilo.

Beogradska Politika prinaša 25. marca članek s. Dragiša Lapčevića o volitvah. Iz članka povzemamo: Volitve niso dale večine za parlamentarno večino in parlamentarno vlado, ker ni v zbornici niti zanesljive večine za današnjo ustavo, niti za revizijsko ustavo. Edini pravilni izhod iz te situacije bi bil ponovni apel na narod, torej nove volitve. Težo današnje notranje politične situacije leži v tem, da se borijo stranke ne morda samo za notranjo ureditev, ampak za sestavo naše države. Ta boj se mora sicer na nek način izbojevati, čeprav bo izguba na silah v tem boju zelo velika in bo reševanje mnogih vprašanj materialne in duševne kulture zaostalo.

V št. od 27. marca prinaša beograjska Politika članek s. Korača: Po volitvah. V članku izvaja s. Korač, ki je odločno proti Radičevi demagogiji, da so ravno demokrati in radikalci z nesrečnim volivnim zakonom dali Radiću in Korošču toliko število mandatov, ki bi jih pri pravičnejšem volivnem zakonu nikdar ne dobila. Edini izhod iz sedanje težke situacije so nove volitve na podlagi izmenjanega pravičnega volivnega zakona. Glede Radića pa članek nasvetuje, da se ga pusti pri miru, dokler se njegovi lastni pristajši ne navellčajo njegove demagogije. Nasilstvo proti Radiću bi mu pa samo dalo venec mučenika in njegovo pozicijo utrdilo.

Iz časopisja.

Naprej je v zadnjih dneh malo spremenil način svoje pisave. Postal je manj oseben — drugače se ni poboljšal! — In se je razburil celo nad osebnim napadom na s. Bernota, ki smo ga v našem hudomušnem kotu »Všepni gal« malo všepnili. Naš trud, da spravimo Naprej iz poti osebnih napadov, se nam je vendar malo izplačal. Počasi bo že šlo! Težko sicer gre, a vendar gre! — V

ostalem pa, kakor rečeno, Naprejevi uredniki še vedno branijo svoja načela. Kdor ni do pičice takega mišljenja, kakor so oni, ni socialist, nima mesta v stranki, je ali »prebrisan« ali pa lump, ki zasluži, da se mu pljune v obraz! Naprej je nezmotljiv kot rimski papež in noče nobenih razgovorov o tem, če bi se vendarle ne dal ustaviti bratomorni boj med raznimi frakcijami SSJ. Naj

Iz stranke.

Tajništvo. Vse dopise na tajništvo naše oblastne organizacije naslavljajte na naslov: Tajništvo oblastne organizacije SSJ, Ljubljana, Wolfova ulica 12, tiskarna Hrovatin.

Današnji številki prilagamo položnice poštne hranilnice in prosimo one naročnike, ki še niso plačali naročnine, pa doslej prejeli list, da plačajo po teh položnicah naročnino za mesec marec nazaj (4 Din) in za april (4 Din) naprej, kakor tudi one naročnike, ki so plačali naročnino doslej le za marec, da po položnici plačajo naročnino za april. Kdor je naročnino že plačal, naj pa spravi položnico za drugo priliko. Položnice smo priložili vsem številkam.

Kdor dosedanjih števil R. P. ni vrnil, ga smatramo za naročnika in mu bomo list redno pošiljali. Za plačilo naročnine naj se posluži priloženih položnic.

Agitirajte in nabirajte naročnike za R. P. Na željo pošljemo blok za nabiranje naročnikov.

Organizacije in posamezniki, ki še niso obračunali naj to store čimprej, drugače zgubite članske pravice SSJ! Obračune pošiljajte na tajništvo, denar pa po položnicah R. P., ki so današnji številki priložene.

Mariborski oblastni odbor SSJ je razpustil Nachtigalovo krajevno pol. org. v Studencih in bo — če se pri- glasi dovolj članov, sklical ustanovni zbor za novo pol. organizacijo SSJ v Studencih.

Na naslov Konzumnega društva! V zadnji številki smo zapisali, da so nam nekatere podružnice Konzumnega društva očitno sovražno razpoložene, ker R. P. ne marajo prevzeti v razpečevanje. Mesto, da bi centrala dala navodilo svojim podružnicam, da naj prodajajo R. P., kakor prodajajo tudi ostale delavske časopise, je celo centralna prodajalna v Sp. Šiški sama ta teden poslala R. P. nazaj. Mi ne zahtevamo od Konzumnega društva ničesar drugega, kakor enako ravnanje z drugimi časopisi. Zadnji občni zbor Konzumnega društva je sicer napravil neke sklepe, ki naj pomenijo, da se Konzumno društvo v spore med raznimi političnimi skupami ne mara aktivno mešati, kar razumemo. Če pa razume Konzumno društvo te sklepe tako, da hoče iz svojih prodajalen vreči R. P. in morda tudi druge delavske politične časopise, mu pa povejmo, da ta pot ni prava! Ali rajše vidite, da čitajo ljudje meščanske časopise?

sarji takoj izjavili, da bodo prevladali ta povišek na občinstvo. In kako so ga prevladali!

Podražitev bi podražila kg mesa v najbolj vidnem slučaju za 10 par, deloma pa tudi samo za 4 pare, — mesarji pa so povišali meso iz tega razloga za 2—3 K pri kg, — in povedali občinstvu, da je tega občina kriva.

To je tipičen primer za zmedo, ki so jo napravile skakajoče cene v vsem gospodarstvu. Prej je vstvarjala cene dolgoletna tradicija; kdor je bil slab v računanju, je sprejemal rezultate od drugih, — in je lahko pri tem dobro in zmerno kalkuliral. Danes je treba, da se te težke naloge vsak loti. In človek bi si nikoli ne mislil, da so ljudje tako slabi računarji, — kadar je dobro za nje, če so slabi računarji.

Ko bi jim pokazal resnico z daljnogledom, bi ne marali pogledati v daljnogled, — ampak bi rekli, da — steklo laže.

Pri vsem tem je najkrepkejša obramba tistih, ki pod tem trpijo, da jim pokažejo njihovo sliko, kakor v zrcalu.

Zlasti se mora smatrati to za dolžnost socialističnega časopisa.

Zakaj ogelni kamen socializma bodo — javni računi.

Vrednost dinarja. Pretečeni teden je bil dinar vreden približno pet in pol zlatih kron. Kljub temu, da dinar ni padel, cene vendar rastejo in se je zadnje dni sladkor zopet podražil.

Moč Živnostenske banke. Ena največjih bank na Češkem je Živnostenska banka, katere upravni svetnik je tudi sedanji češki finančni minister Bečka, kakor je bil tudi prejšnji češki finančni minister dr. Rašín njen upravni svetnik. Živnostenska obvlada ogromen del češke in slovaške industrije. Med našimi bankami sta Ljubljanska Kreditna in Jugoslovanska banka popolnoma zavisne od od Češke Živnostenske banke in potem njih finansira Živnostenska banka pri nas nad 100 industrijskih podjetij. Poleg tega ima ta banka tudi na Poljskem, v Avstriji, v Nemčiji, na Madžarskem, pa tudi v Trstu svoje močne pozicije. V srednji in južni Evropi je Živnostenska banka ena najjačih bank in igra gospodarsko vlogo. — Kapital je internacionalen, kakor vidimo. Ker vlada preko vlad, zato niti ne vemo, kdo je pravzaprav gospodar našega gospodarskega in političnega življenja. — Vse besedičenje o »svobodi«, »neodvisnosti« itd. so prazne besede — vlada pač nam in celemu svetu tuj, sovražen internacionalen kapital.

Gospodarstvo.

Cene mesa.

Cene mesa so bile dolgo razmeroma nizke.

Zadnji čas pa rastejo naglo in neprestano. Kg mesa stane pri nas že 65, 70 do 75 K, med tem ko je stal pred vojsko 1 K 20 vin. Meso, ki je stalo pred vojsko 1 K, stane sedaj 13, 14 Din in več. — To je podražitev, ki odgovarja natanko povprečju podražitve življenjskih potrebščin.

Konsument, zlasti nastavljenec s stalno plačo, zasleduje s strahom ta porast cen, ki njegov dejanski zaslužek vedno zmanjšuje in išče obupno sredstev, ki naj bi zaustavila draginjo.

Danes vemo, da je draginja posledica silno težke družabne bolezni: razbite gospodarske organizacije, zlasti pa razkrajja denarne vrednosti, ki ima za kapitalistično gospodarstvo nekako tak pomen, kakor kri za človeško telo in da se moramo opreti pri zdravljenju te bolezni na vso silo državne moči.

Vkljub temu pa je zopet res, da so področja, kjer se da tudi s sredstvi, ki so na razpolago slabšim organizacijam in občinstvu, proti draginji marsikaj doseči.

Zlasti se da s sodelovanjem občinstva preprečiti nereelno kalkulacijo, ki postaja pri skakanju cen tako lahko mogoča.

Tipičen primer take nereelne kalkulacije nam dajejo v zadnjem času čisto mesarji.

Da bodo naši čitatelji lahko mesečne cene in mesarsko kalkulacijo kontrolirali, bomo podali v naslednjem kalkulacijski primer za ceno 1 kg govedine pri sedanjih cenah.

Ta kalkulacijski primer je ugotovljen s poskusom in je točen.

Kalkulacija.

Izdatki.

1 krava à 411 kg žive teže à 32 K =	13152 K
bruto zaslužek	1896 K
	15048 K

Dohodki.

188 kg mesa à 64 K =	12032 K
31 kg kože à 60 K =	1860 K
15 kg (glava, pljuča, jetra) à 32 K =	480 K
4 kg vampov à 24 K =	96 K
8 kg loja à 60 K =	480 K
čreva	100 K
	15048 K

V mestu Ptuj se je zaklalo lanske leto 1400 goved; z mesarsko obrtjo se je pečalo, ako štejemo mojstre in pomočnike 22 oseb.

Teh 22 oseb bi zaslužilo na podlagi zgornje kalkulacije na leto 2 milijona 852 tisoč 400 kron samo pri klanju govedi, kar pomenja bruto zaslužek 10.000 K na osebo in mesec. Pri tem je treba res vpoštevati, da je to bruto dohodek. Vendar pa se ne bomo motili, ako trdimo, da se da vso režijo kriti z dohodki, ki jih imajo razven tega mesarji od klanja svinj in telet, česar vsega pri zgornjem računu nismo vpoštevati.

Iz tega sledi, da imajo mesarji še zelo lep zaslužek, ako je povprečna cena za kg mesa dvakrat večja, nego cena za kg žive vage.

Tega merila se lahko drži občinstvo pri kontroli mesnih cen in obrtnih zaslužkov in zadelo bo navadno pravo, tudi ako nima prilike, da bi si delalo točno kalkulacijo.

V mestu Ptuj se je dogodilo, da je stal kg mesa nekaj časa za 12 kron več, nego bi smel po zgornjem merilu. To bi pomenjalo, ako bi ostalo pri tem celo leto, — pri govedu okrog 3000 K nadnormalnega zaslužka, za vse naše mesarje na leto nad 4 milijone kron nadnormalnega zaslužka. Na osebo zaposleno v mesarski obrti bi odpadlo na leto 200.000 K. (Pri tem si seveda ne smemo misliti, da bi bili deležni takih dobičkov vsi enakomerno, zlasti tudi pomočniki.)

Samo ta nadnormalen zaslužek in davek, ki bi ga plačevalo mestno prebivalstvo iz tega naslova, bi znašal za celo mesto milijon kron več, kakor vse mestne davščine, posredne in neposredne!

Da se te številke precej krijejo z resnico in da niso samo prazne domneve, se vidi na tem, da so se cene na intervencijo občine res takoj prilagodile njenemu kalkulacijskemu merilu in padle za 12 K pri kg, ko je začela klati občina na svoj račun.

Ta intervencija je pomagala. Od takrat se drže pri nas mesarski zaslužki v primernih mejah.

Vendar pa opazamo zadnji čas, da se začnajo tu in tam te meje zapet prekoračevati.

Tako so se kupovale krave zadnji čas od 28 do 35 K za kg žive teže. Cena živini je šla zadnji čas res navzgor, — še bolj pa cene mesa. — Danes je srednja cena za meso že zopet 70 K, kar je previsoko.

Mesarji se pri tem izgovarjajo na vse mogoče podražitve.

Ko je hotela mestna občina pristojbine za klanje vsaj deloma v istem razmerju podražiti, — kakor so podražili mesarji meso in bila pri tem mnenja, da morajo enako kot v mirni dobi nositi ta povišek mesarji iz svojega buto zaslužka, — so me-

Strokovno gibanje.

Anketa. V ministrstvu socialne politike o delavskem zaščitnem zakonodavstvu. (Nadaljevanje iz 4. št.) Predstavniki delavcev so zahtevali zabrano nočnega dela in to tudi za ceno propada takih starinskih produkcijskih podjetij. Pri tem so navedli naravnost porazne podatke v pogledu izkoriščanja delovne sile, neigijeničnega prirejevanja peciva itd. Zahtevali so, da se ravno z ureditvijo delovnega časa prisili poslodavce, da modernizirajo svoje obrate in da se uvedejo potrebne zdravstvene uredbe. Karakteristično je bilo gledišče zastopnikov pekarske obrti iz Zagreba in ostalih delov Hrvatske in Slavonije, kjer je, kakor znano, že od 1. 1916. prepovedano vsako delo v pekarijah od 6. zvečer do 6. zjutraj. V Zagrebu so na osnovi te navedbe pekovski obrtniki v sporazumu s pekovskimi delavci po svojih organizacijah (trg-obrtne in delavske zbornice) zahtevali od inšpekcije dela najstrožjo kontrolo o izvajanju tozadavne navedbe in ostro kaznovanje precej redkih prestopkov proti navedbi. Ko pa so zastopniki teh pekov na anketi videli reakcionarni kurz svojih tov. preko Save in Drine, so pa naenkrat izjavili, da je navedbena naredba ministristva, ki predvideva zabrano dela v pekovski obrti samo od 8. zvečer do 4. zjutraj — neizvedljiva! Posebno senzacijo je zato vzbudila okolnost, da je zastopnik delavcev po tej izjavi zagrebških pekov prečital vlogo mnogih zagrebških pekovskih obrtnikov na ministristvo za soc. politiko, ki so jo en teden poprej vložili in v kateri zahtevali od ministristva, da strogo prepove nočno delo iz zdravstvenih interesov konzumentov in kulturnih interesov pekovskih delavcev in obrtnikov...! Nazadnje je bil sprejet sklep, da se na sediščih inšpekcijskega dela izvedejo kod kontrolo ministristva za soc. politiko tehnične ankete, na katerih naj se dožene pri treh raznih tipih pekarn (malih, srednjih in industrijskih), ali se lahko producira potrebna množina peciva tudi ob zabrani nočnega dela. Predstavniki delavcev so obljubili, da doprinejejo z lastnim poskusnim delom pozitivne dokaze za svoje tozadavne trditve.

Pri načrtu pravilnika o ureditvi delovnega časa v trgovskih podjetjih je prišlo do kračje debate glede definicije, kaj so trgovine z življenjskimi potrebščinami, ker je ministristvo želelo, da diferencira v teh trgovinah delovni čas. Ne odstopajoč od svojega principijelnega stališča glede šurnega delovnika, so zahtevali delavci, da se kot trgovine z živ-

ljenskimi potrebščinami smatrajo samo one, ki se bavijo s prodajo že gotovih jedil in pijač. Zastopniki poslodavcev pa so zahtevali, da se usvoji definicija, kakor jo ima zakon o pobijanju draginje. Sicer pa so si bila izvajanja obeh strank tako nasprotna, da tudi pri tem pravilniku ni prišlo do nikakega sporazuma.

(Dalje prih.)

Boj v angleški stavbni industriji. 1. aprila so angleški stavbinski delodajalci izpri pol milijona stavbniških delavcev. Boj med obema organizacijama — delavsko in delodajalsko, je nastal zaradi znižanja delavskih mezd. Začasno je angleška stavbena industrija v krizi, zato zahtevajo delodajalci znižanje delovnih mezd, da bi mogli v ugodnejšem času vsled znižanih delavskih mezd toliko boljše zaslužiti. V stavbinski stroki znaša na Angleškem najboljši tedenski zaslužek okroglo 85 zlatih kron; če se pomisli, da je draginja na Angleškem predvojne cene vzdignila skoro za 80 odstotkov, potem ta zaslužek pač ni tako velik, da bi ga bilo umestno še zniževati.

Razočarani rudarji. Meseca avgusta lanskega leta se je vršila v trboveljskih revirih stavka rudarjev, katero so vodili voditelji Neodvisne rudarske organizacije. Stavke so se iz solidarnosti udeležili tudi člani naše Unije slov. rudarjev, če ravno so se zavedali, da je cela stavka le kapitalistična igra.

Po končani stavki je pa »Delavec« celo igro razkrinkal, ter je v svoji 26. številki od 2. septembra zapisal te besede:

K stavki sami je treba marsikaj pripomniti, kajti ta stavka je živ zgled, kako se stavk delati ne sme.

Pred vsem tista začja strahopetnost, kakršne do sedaj še nismo toliko opazovali. Na pogajanjih, ki so se vršila na pokrajinski upravi so si junaki kar očitno pokazali, kako se men- da še celo samih sebe ne boje.

Če je kak zaupnik-delavec kakšno le nekoliko bolj korajžno spregovoril, že so priskočili voditelji; kakor Stefanovič (nezavisan), Gosar (klerikalec) in Brandner (nar. socialist.), da so mu dopovedali v kakšno nevarnost se podaja. Ko pa je prispela novica, da je došla v Trbovlje kompanija vojakov, so bili ti ljudje, bodisi od pravega ali od navideznega strahu kar trdi in g. pokrajinski namestnik je imel lahko delo z njimi.

Zgodovina bo odgrnila tajinstvene zavese te stavke, mi trdimo pa že danes, da je ali Trboveljska družba uknila delavske voditelje, ali so pa voditelji tarbali rudarje.

Pri sedanjih volitvah se je pa izkazalo to, kar smo mi že lani septembra meseca trdili. G. Stefanovič in še par drugih bivših vodilnih so- drugov je odšlo z razpetimi jadrji v tisto stranko, v kateri ima prvo bese-

do tisti g. pokrajinski namestnik, ki je vodil pogajanja med rudarji in Trboveljsko družbo.

Največjo zaslugo, da se je naša rudarska organizacija razbila imajo ravno ti ljudje, ki so sedaj pokazali svojo barvo.

Spominjamo se časov, ko so ti ljudje sami sebe poveljevali v nebesa, dočim so o naših sodrugih, zlasti o s. Cobalu vedeli povedati toliko slabih lastnosti. Seveda so le govorili o njih, dokazali pa niso nikomur niti najmanjšega greha.

Sodrug Cobal, ki je po 30 letnem delovanju med slovenskimi rudarji, vsled svoje siye starosti zapustil načelstvo Unije, lahko vsak čas pokaže svoje račune. Tisti pa, ki so ga grdili, pa odhajajo med — radi-kale.

(Delavec, št. 12.)

Štrajk pri Jelačinu. Pri tvrdki Jelačin v Ljubljani, katere lastnik je eden prvoboriteljev narodno napredne stranke in »ugleden« trgovci in

tovarnar, je nastal vsled škandaloznih plač štrajk trgovskega pomožnega osebja. Ker nimajo trgovski nastavitelji nikake organizacije (oni so ponajveč pač »Sokolci« in vobče zelo »narodni« in »napredni«), je seveda štrajk skrahiral, kakor trgovski nastavitelji nikdar ne bodo uspeli v svojih opravičenih zahtevah, dokler ne pretrgajo s svojimi sedanji organizacijskimi tradicijami in dokler se razredno-bojeveno ne organizirajo. Kdor si sam ne pomaga, temu nihče ne more pomagati!

Kongres zasebnih nameščencev se je vršil pretekle praznike v Zagrebu. Zasebni nameščenci cele države so ujedinjili v posebnem Savezu. Na dnevnem redu kongresa je bilo tudi sklepanje o priključitvi Saveza kake obstoječi sindikalni osrednji organizaciji. Kaj je kongres v tem pogledu sklenil, o tem bomo poročali.

Prosveta.

Tone Seliškar: Trbovlje. V založbi Slovenske socialne matice je izšla gorenja pesniška zbirka našega Tone Seliškara. Našega, pravimo, kajti Tone Seliškar je pesnik delavstva, rudarjev, Trbovelj. Pričujoča zbirka spremlja rudarja skozi celotno njegovo trpljenje in obup: od zibelke in gladne mladosti, od podzemskije do groba, od njegove njivice do gostilne in skozi Trbovlje po naši poti do — pesmi revolucionarcev, v novo življenje, v boljši svet pravične družbe. Niso vesele te pesmi, polne so temne žalosti, stisnjenih pesti, zaničevalnega sovraštva in vendar polne ljubezni do Trbovelj, rudarjev,

zemlje in človeštva. — Pridržujoč si, da prilično obširneje govorimo o tej pesniški zbirki, priporočamo zaenkrat vsakemu delavcu, posebno pa črni armadi v revirjih, da si kupijo in prečitajo Seliškarjevo »Trbovlje«. Poleg umetniškega užitka bo zapetela v tvojem srcu tudi druga struna in glava ti bo porodila marsikatero misel, ki te bo utrdila v tvojem nasprotstvu do kapitalistične družbe in ljubezni do človeštva in človeške, socialistične družbe. — Cena knjige je 12 Din., vezan izvod 17 Din. Dobi se v vseh knjigarnah, naroča pa tudi naravnost pri Slovenski socialni matici v Ljubljani.

Dopisi.

Trbovlje.

V soboto dne 17. marca, to je zadnji dan pred volitvami so priredili pri nas kar tri shode. Enega SSJ, drugega SSDL, tretjega pa Miha Korena za radikalno stranko. Shod Miha Korena se je otvoril in s tem bil že tudi zaključen, ker mu delavstvo ni pustilo govoriti, ter ga je kratkomalo izžvižgalo. Tako se je dokazalo, da je delavstvo sito demagoških fraz. Tudi vsi letaki, čeprav so se vsak dan menjali, niso nič pomagali. Ravnotako ni imelo radikalno časopisje, ki se je vsak dan razpečevalo med delavstvom po več sto izvodov, če ne po več tisoč, uspeha. Ker so bili vsi trije shodi napovedani ob 4. uri popoldne, je bilo vse delavstvo zbrano na Korenovem radikalnem shodu. Ko se je ta zbor zaključil, se je delavstvo pozvalo, da naj gre na dvorišče delavskega doma, kjer se bo vršil shod SSJ. Delavstvo se je pozivu odzvalo, misleč, da se bo shod vršil tako, kot se je vršilo že par shodov, — da bodo obe soc. stranke skupno nastopile proti meščanskim strankam. Tu so nastopili sodr. Franjo Koren iz Celja, Krušič, Böhm in Bernot za SSJ, sodr. Salamon in Pristov pa za SSDL.

Govorom sodr. Korena in Krušiča so navzoči mirno sledili. Sodr. Bernotu in Böhmju je pričelo pa delavstvo glasno ugovarjati, ker sta pričela prodajati edinole zveličavni Bernotov socializem, ki obstoji iz samega blatenja drugih in samohvale. Tako je delavstvo dokazalo, da je sito tega bratomornega boja. Važno je povedati, da niso ves čas volivnega boja sodr. od SSDL bodisi na shodu ali po letakih napadali SSJ. SSJ je pa preplavila vse Trbovlje z rudečimi plakati, v katerih ni bilo drugega kot sam gnoj na SSDL, ni pa bilo besede o drugih meščanskih strankah. Tu se vidi, da je Bernotova skupina indirektno meščanske stranke podpirala, ter jim puščala prosto agitacijo, kar se je pokazalo pri izidu volitev.

Da se povrnem k shodu in njega posledicam. Da sta sodr. Bernot in Böhm tako rentočila proti enotni fronti se popolnoma nič ne čudimo, ker sta bila informirana, da delavstvo silno godrnja proti enotni fronti in kandidaturi sodr. Golouha in Salamona.

Sodr. Bernot je mislil, da je zdaj teren pripravljen. Njegove misli je potrdil Naprej sam, ko je napisal pred

kakimi tremi tedni o priliki shoda, ki ga je imel sodr. Bernot v Trbovljah, v katerem izraža upanje, da se situacija nagiba njemu v dobro. Počutil je pa popolnoma, da je bil takrat stvaren, da ni po svoji stari navadi razgrajal in da je bilo še vse delavstvo pod vtisom skupnega protestnega shoda, ki se je vršil pred par dnevi. Razpoloženje po protestnem shodu je bilo jako razveseljivo in tudi za sodr. Bernota jako varljivo. Na shodu, ki ga je priredil pred tremi tedni je razpravljal povečini znanstveno o klerikalizmu. Kdo mu bo ugovarjal in na kaj neki! Oglasil se ni nihče, kljub temu, da je pozival. Iz tega je sklepal, da vse delavstvo z vsim njegovimi nazori soglašajo. S to mislijo je prišel tudi na dan 17. marca v Trbovlje na volivni shod. A zmotil se je in vsak se bo zmotil, kdor bo prišel s tem načinom agitacije v naše revirje kot sodr. Bernot. Trboveljski sodrugi in to od obeh delavskih frakcij delajo, kolikor se delati da, da se konča ta bratomorna borba, ki jo je zasejalo meščanstvo in od katere ima tudi meščanstvo koristi. Če se pa Bernot in Golouh ne razumeta, naj si pa to povesta v posebni korespondenci. Isto naj napravijo drugi taki generali, ki bijejo boj za prvenstvo.

Tako je dragi Bernot! Delavstvo je sito tega gnoja, ki ga siplješ dan za dnem po svojem žurnalu in po shodih, ter želi odkrito skupnega dela, ker le v skupnem delu vidi spas svojega bednega položaja, v katerega ga je edinole pahnili boj in nič drugega. Delavstvo je sito fraz ter hrepeni po izboljšanju svojega položaja, kateri se bo pa le v skupni sili dosegel. Zato je vsakega zavednega proletarca dolžnost, da dela v tem smislu, ne pa, da še bolj razbija.

SedANJI način agitacije (osebna gonja) je vzgojno slab in za delavstvo pogubonosan in delavstvo se tega zaveda. V sedanjem načinu agitacije vidi delavstvo nadaljevanje agitacije, s katero so agitirali bivši komunisti pred dvema letoma in kateri način so spoznali za napačen in delavstvu kvarljiv, zato so ga tudi že zavrgli. Izgleda, da je nastopila nekakšna rezerva, da nadaljujejo, kar so drugi zavrgli in spoznali za slabo z mislijo, da bo delavstvo za njimi drlo kod nekdanj za bivšimi komunisti.

Po shodu mi je mnogi sodrug tožil, da bi bilo mnogo bolje, če sodruga Bernota ne bi bilo v Trbovlje na shod, kjer je razpoloženje za najmanj 50 odstotkov pokvarilo, kar se je tudi pokazalo v tem, da ni šlo okroglo 50 odstotkov delavstva na volišče. Rekli so:

Koga naj volim, ko pa ne delajo drugega kot blatijo eden drugega, mesto, da bi stopili skupaj proti pijavkam, ki pijejo našo kri.

Mnogi so računali, da bo dobila SSJ v Trbovljah 800—1000 glasov, a dobila jih je komaj 875; v letu 1920 pa, pri polovico manj volivcih in pod najhujšim komunističnim terorju pa 418 glasov. Torej se jasno vidi, da niti naši lastni ljudje niso volili to

je najboljši dokaz, da ne soglašajo s sedanjim kurzum Bernotove organizacije. Kje napredujemo? Poglejmo v organizacijo in njeno statistiko? Rekli bodo, da utrjujemo socialistično zavest in da vzgajamo moraliste.

Hudo tudi vleče sodr. Korun, kadar si ga privoščijo sodr. Bernot v Napreju, na shodu ali sestanku. Veš sodruga Bernot, kaj pravijo sodrugi eni kot drugi: To je pa čudno, kaj je temu Bernotu, da tako bije čez vsakega, kdor ne podpiše vsega tega, kar si on zamisli, pa le vedno potem, če stopi iz njegove skupine. Proti sodrugu Korunu kar v vsaki številki Napreja, to mu mora biti nevaren. V poročilu s stankinega zbora smo pa brali v Napreju, da ste mu dali absolutorij za njegovo vestno parlamentarno delo in da je bilo toliko predlagateljev, kakor za noben drug predlog ne toliko. Še sam Bernot je bil za ta predlog. Kaj pa še hočete? Vi čistite zmirom potem, kadar že veter sam odnese, ali pa, da kdo reče: prijatelji tako se ne dela za proletarijat. Da, da, tako se čisti, da bo kmalu ostal še sam simbol SSJ (Bernotova skupina).

Pomnite! Proletarijat bo sledil klicu svojega velikega učitelja Marksa, ki je zaklical v svet: »Proletarci vseh dežel združite se!« Ovirali ga ne bodo dolgo ne eni, ne drugi »bogovi«. In ti, ki bodo hoteli ostati bogovi, bodo morali računati s temi proletarci, drugače jih bo proletarijat nagnal.

Kdor misli, da bo ustvaril socialiste in soc. družabni red po šabloni, ta je domišljav in ne pozna naravnega razvoja. Kdor pa misli, da je socialist samo tisti, ki je v pokrajinski organizaciji (Bernotove skupine), ta ni socialist. —

Razno.

Izvršitev smrtne obsodbe v Mariboru. 26. marca se je izvršila v Mariboru smrtna obsodba nad nekim morilecem. To priliko je porabilo vse meščansko časopisje za ogabno natančno popisovanje eksekucije nad nesrečnim zločincem. Mi odklanjamo vsako smrtno kazen iz principa; družba naj se proti asocijalnim in pa boleznim ljudem ščiti na drug način! Pa če bi bili za smrtno kazen in če bi tudi hoteli s tem, da povemo ljudem, da se smrtno kazni res izvršujejo, svariti pred zločini, ne bi tega napravljali z natančnim opisovanjem izvršitve smrtne kazni. Tako opisovanje je samo izrodek brezsrčne duše in vpliva kvarno, ne pa vzgojevalno!

Vščipni gal!

Kdor ima vedno v mislih koritarje, je sam koritar.

Če hočeš sebe prati, moraš druge mazati.

Pravijo, da bo Naprej začel izhajati v obliki Čuka na palei pod imenom »Lažnjiva Urška«. Uredništvo ostane isto.

NAKUPOVALNA ZADRUGA

R. Z. Z. O. Z.

V LJUBLJANI, Dunajska cesta šte. 33 („Balkan“)

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki vseh vrst. — Kolonijalno špecerijsko blago, mast in slanina, ter razni mesni izdelki.

Telefon šte. 366.

Brzjavni naslov: Nakupovalna Ljubljana.

Čekovni račun šte. 10.473.